

TEODOR BODOAȘCĂ, LUCIAN-IOAN TARNU, ANCA BOGDAN

Dreptul proprietății intelectuale

Ediția a VI-a, revizuită și adăugită

Universul Juridic

București

-2024-

Cuprins

CUVÂNT-ÎNAINTE	5
LISTA DE ABREVIERI	6
PARTEA I	
OPERA ȘI CREAȚIILE INTELECTUALE CONEXE ACESTEIA	9
CAPITOLUL I	
NOȚIUNI GENERALE DESPRE DREPTUL DE AUTOR.....	11
Secțiunea 1. Aspecte generale referitoare la protecția juridică a creației intelectuale în România	11
§1. Precizări terminologice.....	11
1.1. Preliminarii	11
1.2. Semnificația expresiei „creație intelectuală”	13
1.3. Drepturi cu privire la creația intelectuală	15
§2. Acte normative privind protecția juridică a creației intelectuale în România	16
Secțiunea a 2-a. Obiectul dreptului de autor.....	19
§1. Aspecte generale privind obiectul dreptului de autor	19
1.1. Noțiunea de operă.....	19
1.2. Condițiile de fond pentru protecția juridică a operei.....	21
1.3. Categoriile de opere protejate juridic	22
1.4. Creații intelectuale care nu sunt protejate juridic prin drept de autor	24
1.4.1. Precizări prealabile.....	24
1.4.2. Ideile, teoriile, conceptele, descoperirile științifice, procedeele, metodele de funcționare sau conceptele matematice ca atare și invențiile conținute într-o operă, oricare ar fi modul de preluare, de scriere, de explicare sau de exprimare [art. 9 lit. a)]	24
1.4.3. Textele oficiale de natură politică, legislativă, administrativă, judiciară și traducerea oficială ale acestora [art. 9 lit. b)]	26
1.4.4. Simbolurile oficiale ale statului, ale autorităților publice și ale organizațiilor, cum ar fi: stema, sigiliul, drapelul, emblema, blazonul, insigna, ecusonul și medalia [art. 9 lit. c)].....	26
1.4.5. Mijloacele de plată [art. 9 lit. d)].....	27
1.4.6. Știrile și informațiile de presă [art. 9 lit. e)]	27
1.4.7. Simplele fapte și date [art. 9 lit. f)].....	27
1.4.8. Fotografiiile unor scrisori, acte, documente de orice fel, desene tehnice și altele asemenea [art. 9 lit. g)]	27
1.4.9. Materiale rezultate dintr-un act de reproducere a unei opere de artă vizuală, al cărei termen de protecție a expirat, cu excepția cazului în care materialul rezultat din actul de reproducere este original, în sensul că reprezintă o creație intelectuală proprie a autorului [art. 9 lit. h)].....	28

1.5. Condițiile în care o operă se află în afara circuitului comercial.....	30
§2. Momentul de la care este protejată juridic opera.....	31
§3. Opera postumă.....	34
§4. Opera comună și opera colectivă.....	35
4.1. Preliminarii.....	35
4.2. Definiția operei comune și a operei colective	35
4.3. Asemănări între opera comună și opera colectivă.....	35
4.4. Deosebiri între opera comună și opera colectivă.....	37
4.5. Aspecte privind dobândirea și exercițiul drepturilor de autor asupra operelor comune și a celor colective	38
4.5.1. Dobândirea și exercitarea drepturilor de autor asupra operei comune	38
4.5.2. Dobândirea și exercitarea dreptului de autor asupra operei colective	40
Secțiunea a 3-a. Subiectul dreptului de autor	41
§1 Autorul	41
§2. Titularii dreptului de autor	42
§3. Utilizatorul	45

CAPITOLUL II

CONȚINUTUL DREPTULUI DE AUTOR	47
Secțiunea 1. Noțiuni introductive	47
Secțiunea a 2-a. Drepturile morale de autor	50
§1. Precizări prealabile	50
1.1. Enumerarea și definirea drepturilor morale de autor.....	50
1.2. Caracterele juridice ale drepturilor morale de autor.....	51
1.3. Exercițiul drepturilor morale de autor	54
§2. Dreptul de a divulga opera	57
§3. Dreptul de paternitate asupra operei.....	60
§4. Dreptul de a decide numele sub care opera este adusă la cunoștință publică.....	60
§5. Dreptul de a pretinde respectarea integrității operei.....	61
§6. Dreptul de a retracta opera	62
Secțiunea a 3-a. Drepturile patrimoniale de autor	63
§1. Precizări prealabile	63
§2. Dreptul de a utiliza opera	63
§3. Dreptul de suită	64
3.1. Reglementare, fundament și definiție.....	64
3.2. Titularul dreptului de suită	68
3.3. Opere purtătoare de drept de suită.....	69
3.4. Actele juridice în cazul cărora se cuvine dreptul de suită	70
§4 Obligațiile proprietarului operei	72
4.1. Precizări prealabile.....	72
4.2. Accesul la operă	73
4.3. Oferirea originalului operei autorului înainte de a fi distrus	74
§5. Dreptul de autor și regimul juridic matrimonial.....	74

5.1. Precizări prealabile.....	74
5.2. Drepturile patrimoniale de proprietate intelectuală asupra creațiilor soțului și asupra semnelor distinctive pe care le-a înregistrat [(art. 340 lit. d) C. civ.]	75
5.3. Manuscrisele științifice sau literare, schițele și proiectele artistice, proiectele de invenții [art. 340 lit. e) teza a II-a], precum și alte asemenea bunuri [art. 340 lit. e) teza a III-a]	75
5.4. Veniturile cuvenite în temeiul unui drept de proprietate intelectuală (art. 341 teza a III-a).....	78
§6. Aspecte de drept internațional privat privind protecția juridică a creației intelectuale	80

CAPITOLUL III

LIMITELE JURIDICE ALE EXERCITĂRII DREPTURILOR DE AUTOR.....	81
Secțiunea 1. Preliminarii	81
Secțiunea a 2-a. Restrângerea exercitării drepturilor de autor și plagiatul	82
§1. Aspecte generale.....	82
§2. Analiza dispozițiilor art. 4 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 206/2004.....	83
Secțiunea a 3-a. Restrângerea dreptului patrimonial al autorului sau titularului drepturilor patrimoniale de autor de a interzice utilizarea operei de către alte persoane.....	90
§1. Aspecte generale.....	90
§2. Condițiile generale în care terțe persoane pot utiliza opera fără consimțământul autorului sau titularului dreptului de autor.....	90
§3. Condițiile speciale în care terțe persoane pot reproduce opera fără consimțământul autorului sau titularului drepturilor de autor	95
3.1. Reproducerea operei în cadrul procedurilor judiciare, parlamentare sau administrative ori pentru scopuri de siguranță publică.	95
3.2. Reproducerea pentru învățământ de articole izolate sau de scurte extrase din opere.....	95
3.3. Reproducerea pentru informare și cercetare de scurte extrase din opere.....	96
3.4. Reproducerea integrală a exemplarului unic al unei opere.....	97
3.5. Reproduserile specifice	98
3.6. Reproducerea imaginii unei opere de arhitectură, artă plastică, fotografică sau artă aplicată.....	98
3.7. Reproducerea, distribuirea, radiodifuzarea sau comunicarea către public, fără un avantaj direct sau indirect, comercial sau economic	100
3.7.1. Reproducerea de scurte extrase din articole de presă și reportaje radiofonice sau televizate, în scopul informării asupra problemelor de actualitate, cu excepția celor pentru care o astfel de utilizare este, în mod expres, rezervată [art. 35 alin. (2) lit. a)].....	100
3.7.2. Reproducerea de scurte fragmente ale conferințelor, alocuțiunilor, pledoariilor și ale altor opere de același fel, care au fost exprimate oral în public, cu condiția ca aceste utilizări să aibă ca unic scop informarea privind actualitatea [art. 35 alin. (2) lit. b)]	100

3.7.3. Reproducerea de scurte fragmente ale operelor, în cadrul informațiilor privind evenimentele de actualitate, dar numai în măsura justificată de interesul informării [art. 35 alin. (2) lit. c)].....	101
3.7.4. Reproducerea de opere, în cazul utilizării exclusiv pentru ilustrare didactică sau pentru cercetare științifică [art. 35 alin. (2) lit. d)].....	101
3.7.5. Reproducerea de opere, în cazul utilizării în beneficiul persoanelor cu handicap, care sunt direct legate de acel handicap și în limita cerută de handicapul respectiv [art. 35 alin. (2) lit. e)]	102
3.8. Reproducerea operei în scop privat	102
3.9. Reproduserile și extragerile de text și de date efectuate de către organizațiile de cercetare și de instituțiile de conservare a patrimoniului cultural.....	103
3.10. Reproduserile și extragerile din opere și din alte obiecte protejate accesibile în mod legal în scopul extragerii textului și a datelor.....	104
3.11. Reproducerea în scop de testare	105
3.12. Alte utilizări ale operei fără consimțământul autorului sau titularului drepturilor de autor.....	105
3.12.1. Utilizarea de scurte citate	105
3.12.2. Utilizarea de articole izolate sau de scurte extrase din opere pentru scopuri de învățământ	106
3.12.3. Reprezentarea și executarea unei opere în cadrul instituțiilor de învățământ	106
3.12.4. Utilizarea operelor în timpul celebrărilor religioase sau al ceremoniilor oficiale organizate de o autoritate publică	107
3.12.5. Prezentarea imaginilor operelor în scopuri publicitare	107
3.12.6. Utilizările digitale ale operelor și ale altor obiecte protejate în scop necomercial	108
3.12.7. Realizarea de copii ale operelor sau obiectelor protejate aflate în colecțiile permanente ale instituțiilor de conservare a patrimoniului cultural.....	108
§4. Utilizări permise ale anumitor opere și a altor obiecte ale protecției prin drept de autor și drepturi conexe în beneficiul persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire	109
4.1. Înțelesul unor termeni sau expresii.....	109
4.1.1. Precizări prealabile	109
4.1.2. Persoană beneficiară.....	109
4.1.3. Opera sau alt obiect protejat.....	110
4.1.4. Exemplar în format accesibil.....	112
4.1.5. Entitate autorizată.....	113
4.2. Condițiile pentru realizarea și utilizarea unui exemplar în format accesibil.....	114
4.2.1. Preliminarii.....	114
4.2.2. Scopurile în care pot fi utilizate drepturile prevăzute de art. 35 ¹ alin. (1)	116
4.2.3. Obligații ce revin entităților autorizate.....	116

§5. Utilizări permise ale operelor și a altor obiecte protejate aflate în afara circuitului comercial care sunt prezente în colecția permanentă a instituțiilor de conservare a patrimoniului cultural	118
5.1. Precizări prelabile	118
5.2. Precizări terminologice.....	118
5.3. Condițiile și scopul în care pot fi utilizate operele și alte obiecte protejate în sensul prevăzut la art. 1284	119
5.4. Utilizări exceptate de la unele drepturi aplicabile categoriilor de opere sau altor obiecte protejate pentru care nu există un organism de gestiune colectivă care să îndeplinească condițiile stabilite la art. 128 ⁴ alin. (1) lit. a).....	119
5.5. Dreptul de excludere recunoscut în favoarea autorilor și titularilor de drepturi	120
5.6. Situațiile în care nu se aplică prevederile art. 128 ⁴ alin. (1)-(5)	121
5.7. Dificultăți în legătură cu implementarea mecanismului prevăzut la art. 128 ⁴	121
Secțiunea a 4-a. Restrângerea exercițiului dreptului moral al autorului sau titularului dreptului moral de a se opune oricărei modificări ori atingeri aduse operei	123
§1. Aspecte generale.....	123
§2. Transformarea privată a operei.....	124
§3. Transformarea în scop de caricaturizare, parodiere sau pastişare	124
§4. Transformarea operei cu acordul autorului sau titularului dreptului de autor.....	125
§5. Prezentarea rezumativă a operelor în scop didactic.....	125
Secțiunea a 5-a. Durata protecției drepturilor de autor.....	125
§1. Preliminarii	125
§2. Momentul inițial al protecției drepturilor de autor	126
§2. Durata protecției juridice a drepturilor morale de autor	128
§3. Durata protecției juridice a drepturilor patrimoniale de autor	130
3.1. Durata de drept comun	130
3.2. Durata protecției juridice a drepturilor patrimoniale de autor în cazul operelor aduse la cunoștință publică după încetarea protecției dreptului de autor.....	132
3.3. Durata protecției juridice a drepturilor patrimoniale de autor în cazul operelor aduse la cunoștință publică sub pseudonim ori anonime	133
3.4. Durata protecției juridice a drepturilor patrimoniale de autor în cazul operelor comune	134
3.5. Durata protecției juridice a drepturilor patrimoniale de autor în cazul operelor colective	135
3.6. Durata protecției juridice a drepturilor patrimoniale de autor în cazul programelor pentru calculator	136
3.7. Durata protecției juridice a drepturilor patrimoniale de autor în unele cazuri speciale	137

CAPITOLUL IV

TRANSMITEREA CONTRACTUALĂ A DREPTURILOR PATRIMONIALE

DE AUTOR.....	138
Secțiunea 1. Contractul de cesiune a drepturilor patrimoniale de autor.....	138
§1. Noțiuni introductive	138
1.1. Natura juridică a contractului de cesiune	138
1.2. Definiția contractului de cesiune	141
§2. Caracterele juridice ale contractului de cesiune	142
2.1. Precizări prealabile.....	142
2.2. Caracterul consensual.....	142
2.3. Caracterul sinalagmatic	143
2.4. Caracterul oneros.....	143
2.5. Caracterul de contract cu executare succesivă	144
2.6. Caracterul intuitu personae.....	144
2.7. Caracterul limitat.....	145
2.8. Caracterul exclusiv	145
§3. Obiectul contractului de cesiune	146
3.1. Precizări prealabile.....	146
3.2. Drepturile care pot face obiectul contractului de cesiune.....	147
§4. Aspecte particulare privind remunerația în cazul contractului de cesiune	150
4.1. Precizări prealabile.....	150
4.2. Remunerația adecvată și proporțională	150
4.3. Remunerația cuvenită din utilizarea reală a operei.....	151
4.4. Remunerația suplimentară adecvată și echitabilă.....	151
§5. Obligația de transparență.....	152
§6. Revizuirea contractului de cesiune.....	153
6.1. Precizări prealabile.....	153
6.2. Aspecte particulare privind revizuirea contractului de cesiune.....	154
§7. Desființarea contractului de cesiune.....	154
§8. Revocarea licențelor sau a transferului unor drepturi.....	156
§9. Nulitatea contractului de cesiune.....	157
§10. Competența organelor jurisdicționale de a soluționa litigiile referitoare la contractul de cesiune	158
Secțiunea a 2-a. Specii ale contractului de cesiune	159
§1. Contractul de editare	159
1.1. Regimul juridic aplicabil contractului de editare	159
1.2. Definiția și delimitarea contractului de editare	159
1.3. Domeniul contractului de editare	161
1.4. Părțile din contractul de editare.....	163
1.4.1. Precizări prealabile.....	163
1.4.2. Autorul sau titularul dreptului de autor	163
1.4.3. Editorul.....	163
1.5. Obiectul contractului de editare	165
1.5.1. Precizări prealabile.....	165
1.5.2. Drepturile patrimoniale de autor a căror folosință poate face obiectul contractului de editare	165

1.5.3. Reproducerea operei.....	166
1.5.4. Distribuirea operei.....	166
1.5.5. Traducerea și adaptarea operei.....	168
1.6. Publicarea operei în formă electronică.....	168
1.7. Distrugerea operei sau a copiilor realizate după aceasta.....	169
1.8. Stabilirea și plata remunerației în cazul contractului de editare.....	170
1.8.1. Stabilirea remunerației.....	170
1.8.2. Plata remunerației.....	171
1.9. Forma și clauzele contractului de editare.....	171
1.10. Efectele contractului de editare.....	172
1.10.1. Precizări prealabile.....	172
1.10.2. Obligația autorului sau titularului dreptului de autor de a preda editorului originalul operei la termenul stabilit.....	173
1.10.3. Obligațiile editorului.....	174
1.10.3.1. Obligația de a permite autorului să aducă îmbunătățiri sau alte modificări operei.....	174
1.10.3.2. Obligația de a înapoia originalul operei.....	175
1.10.3.3. Obligația de a oferi copiile operei.....	176
1.11. Cesiunea contractului de editare.....	176
1.12. Înțetarea contractului de editare.....	177
1.12.1. Precizări prealabile.....	177
1.12.2. Împlinirea termenului contractului de editare.....	178
1.12.3. Epuizarea ultimei ediții convenite.....	178
1.12.4. Nulitatea contractului de editare.....	178
1.12.5. Desființarea contractului de editare.....	179
1.13. Competența instanțelor de judecată de a soluționa litigiile referitoare la contractul de editare.....	181
§2. Contractul de reprezentare teatrală sau de execuție muzicală.....	181
2.1. Reglementare și definiție.....	181
2.2. Obiectul contractului.....	183
2.3. Părțile contractului.....	185
2.4. Forma și elementele obligatorii ale contractului.....	187
2.5. Obligațiile părților.....	188
2.5.1. Obligațiile cesionarului.....	188
2.5.1.1. Enumerare.....	188
2.5.1.2. Obligația cesionarului de a nu ceda contractul unui terț fără consimțământul cedentului.....	188
2.5.1.3. Obligația de a permite cedentului să controleze reprezentarea teatrală sau execuția operei.....	189
2.5.1.4. Obligația de a asigura respectarea drepturilor autorului.....	189
2.5.1.5. Obligația cesionarului de a plăti cedentului remunerația.....	190
2.5.2. Obligațiile cedentului.....	190
2.6. Desființarea contractului.....	190
§3. Contractul de închiriere.....	191
3.1. Precizări prealabile.....	191
3.2. Reglementare.....	191

3.3. Definiția contractului de închiriere.....	193
3.4. Delimitarea contractului de închiriere de alte contracte.....	193
3.5. Caracterile juridice ale contractului de închiriere.....	194
§4. Contractul de comandă.....	196
4.1. Reglementarea și natura juridică a contractului de comandă.....	196
4.2. Definiția contractului de comandă.....	197
4.3. Părțile contractului de comandă.....	199
4.4. Obiectul contractului de comandă.....	200
4.5. Conținutul contractului de comandă.....	201
4.6. Efectele contractului de comandă.....	202
4.6.1. Precizări prelabile.....	202
4.6.2. Obligația de a crea opera.....	202
4.6.3. Obligația de a preda opera.....	203
4.6.4. Obligația de plată a prețului.....	204
4.6.5. Obligația de a plăti lucrările pregătitoare.....	204
4.7. Încetarea contractului de comandă.....	204

CAPITOLUL V

REGIMUL JURIDIC SPECIAL AL UNOR OPERE.....	207
Secțiunea 1. Operele cinematografice și alte opere audiovizuale.....	207
§1. Precizări prelabile.....	207
1.1. Aspecte generale privind reglementarea operelor audiovizuale.....	207
1.2. Conceptul de operă audiovizuală.....	209
1.3. Natura juridică a operei audiovizuale.....	210
§2. Autorii operei audiovizuale.....	212
§3. Drepturile ce se nasc din realizarea unei operei audiovizuale.....	214
3.1. Precizări prelabile.....	214
3.2. Drepturile morale.....	214
3.3. Drepturile patrimoniale.....	214
3.4. Dreptul la adaptare audiovizuală.....	215
Secțiunea a 2-a. Programele pentru calculator.....	216
§1. Precizări prelabile.....	216
1.1. Sediul materiei.....	216
1.2. Definiția programelor pentru calculator.....	217
1.3. Natura juridică a programelor pentru calculator.....	218
1.4. Obiectul protecției juridice în cazul programelor pentru calculator.....	219
§2. Titularul dreptului de autor asupra programelor pentru calculator.....	221
§3. Drepturile asupra programelor pentru calculator.....	222
3.1. Enumerare.....	222
3.2. Acte efectuate fără autorizarea titularului dreptului de autor asupra programului pentru calculator.....	223
3.3. Durata protecției juridice a drepturilor asupra programelor pentru calculator.....	225
3.4. Valorificarea drepturilor patrimoniale asupra programelor pentru calculator.....	227
Secțiunea a 3-a. Operele de artă plastică, de arhitectură și fotografice.....	228

§1. Reguli speciale privind regimul juridic operelor de artă plastică.....	228
1.1. Precizări prealabile.....	228
1.2. Măsuri pentru asigurarea integrității operelor de artă plastică.....	228
1.3. Reproducerea operelor de artă plastică.....	229
§2. Regimul juridic al operelor de arhitectură.....	230
§3. Regimul juridic al operelor fotografice.....	230
§4. Protecția portretului, a destinatarului și a secretului sursei de informare.....	231

CAPITOLUL VI

DREPTURILE CONEXE DREPTULUI DE AUTOR ȘI DREPTURILE

<i>SUI-GENERIS</i>	233
Secțiunea 1. Precizări prealabile.....	233
Secțiunea a 2-a. Titularii și obiectul drepturilor conexe dreptului de autor.....	234
§1. Titularii drepturilor conexe.....	234
§2. Obiectul drepturilor conexe.....	235
Secțiunea a 3-a. Drepturile artiștilor interpreți sau executanți.....	235
§1. Înțelesul sintagmei „artiști interpreți sau executanți”.....	235
§2. Drepturile morale ale artiștilor interpreți sau executanți.....	237
§3. Drepturile patrimoniale ale artiștilor interpreți sau executanți.....	238
Secțiunea a 4-a. Drepturile producătorilor de înregistrări sonore.....	240
§1. Precizări prealabile.....	240
§2. Drepturile morale și patrimoniale ale producătorilor de înregistrări sonore.....	240
2.1. Drepturile morale.....	240
2.2. Drepturile patrimoniale.....	240
§3. Combaterea producerii și comercializării neautorizate a fonogramelor.....	241
Secțiunea a 5-a. Drepturile producătorilor de înregistrări audiovizuale.....	242
Secțiunea a 6-a. Drepturile editorilor de presă.....	243
§1. Înțelesul sintagmei „publicație de presă”.....	243
§2. Condițiile necesare pentru ca publicațiile de presă să beneficieze de protecție.....	245
§3. Înțelesul sintagmei „editor de publicații de presă”.....	247
§4. Drepturile patrimoniale ale editorilor de publicații de presă.....	248
§5. Excepții și limitări ale exercitării drepturilor editorilor de publicații de presă.....	249
Secțiunea a 7-a. Reglementări comune autorilor, artiștilor interpreți sau executanți și producătorilor de înregistrări sonore sau audiovizuale.....	251
§1. Precizări prealabile.....	251
§2. Reglementări comune privind remunerația.....	252
2.1. Remunerația unică echitabilă.....	252
2.2. Remunerația compensatorie pentru copia privată.....	252
§3. Regimul juridic al operelor orfane.....	255
3.1. Precizări prealabile.....	255
3.2. Semnificația juridică a expresiei „operă orfană”.....	255
3.3. Operele și fonogramele supuse regimului juridic al „operelor orfane”.....	258
3.3.1. Aspecte generale.....	258

3.3.2. Operele sub formă de scrieri	259
3.3.3. Operele cinematografice, audiovizuale și fonogramele	261
3.3.4. Operele cinematografice, audiovizuale și fonogramele produse de organismele publice de radiodifuziune și de televiziune	261
3.3.5. Operele și fonogramele care nu au fost niciodată publicate sau difuzate	262
3.3.6. Operele și alte obiecte protejate care sunt integrate sau încorporate în opere ori fonograme	263
3.4. Căutarea diligentă.....	264
3.5. Utilizările permise în cazul operelor orfane	265
Secțiunea a 8-a. Reguli aplicabile furnizorilor de servicii online de partajare de conținut	267
§1. Precizări prealabile	267
§2. Precizări terminologice.....	267
§3. Utilizări permise furnizorilor de servicii online de partajare de conținut.....	268
§4. Excepții de la obligația obținerii unei autorizații. Angajarea răspunderii	269
§5. Regulile aplicabile platformelor mici	270
Secțiunea a 9-a. Organismele de radiodifuziune și de televiziune	272
§1. Precizări prealabile	272
§2. Drepturile organismelor de radiodifuziune și de televiziune.....	272
§3. Comunicarea publică prin satelit	274
§4. Retransmiterea prin cablu.....	276
Secțiunea a 10-a. Drepturile sui generis ale fabricantilor bazelor de date.....	277
§1. Sediul materiei	277
§2. Precizări terminologice.....	277
2.1. Definiția și natura juridică a bazelor de date	277
2.2. Fabricantul bazei de date.....	280
§3. Obiectul protecției	281
§4. Drepturile asupra bazelor de date	282
4.1. Precizări prealabile.....	282
4.2. Dreptul patrimonial al fabricantului bazei de date	283
§5. Utilizarea bazei de date	284
§6. Durata protecției juridice a drepturilor fabricantului bazei de date.....	286

CAPITOLUL VII

GESTIUNEA DREPTURILOR PATRIMONIALE DE AUTOR

ȘI A DREPTURILOR CONEXE	287
Secțiunea 1. Aspecte generale privind gestiunea colectivă	287
Secțiunea a 2-a. Gestiunea prin organismele de gestiune colectivă	290
§1. Mandatul de gestiune colectivă	290
§2. Drepturile autorului și titularului de drepturi	292
2.1. Precizări prealabile.....	292
2.2. Drepturile autorilor sau titularilor de drepturi membri ai unui OGC	294
2.3. Drepturile autorilor sau titularilor de drepturi care nu sunt membri ai unui OGC	296

2.4. Drepturile autorilor sau titularilor de drepturi în cazul utilizării operelor sau a altor obiecte protejate în conformitate cu licența acordată potrivit art. 128 ⁴ alin. (1) sau în temeiul excepției sau limitării prevăzute la art. 128 ⁴ alin. (2).....	298
§3. Drepturile patrimoniale de autor sau conexe gestionate colectiv în mod obligatoriu	299
3.1. Drepturile patrimoniale de autor sau conexe supuse gestiunii colective extinse	299
§4. Drepturile patrimoniale de autor sau conexe gestionate colectiv în mod facultativ	300
Secțiunea a 3-a. Gestiunea prin entități de gestiune independente	302
§1. Preliminarii	302
§2. Natura juridică a entităților de gestiune independente	303
§3. Obligațiile entităților de gestiune independente	303
Secțiunea a 4-a. Aspecte generale privind organismele de gestiune colectivă	304

CAPITOLUL VIII

RĂSPUNDEREA JURIDICĂ PENTRU ÎNCĂLCAREA DREPTURILOR DE

AUTOR ȘI A DREPTURILOR CONEXE	306
Secțiunea 1. Măsurile tehnice de protecție	306
Secțiunea a 2-a. Răspunderea juridică.....	307
§1. Aspecte generale.....	307
§2. Răspunderea civilă	308
2.1. Preliminarii.....	308
2.2. Natura drepturilor încălcate.....	309
2.3. Angajarea răspunderii civile.....	310
2.3.1. Preliminarii.....	310
2.3.2. Aspecte generale privind mijloacele de apărare.....	311
2.3.3. Promovarea acțiunilor	312
2.3.4. Analiza acțiunilor în justiție.	315
2.3.4.1. Interzicerea săvârșirii faptei ilicite, dacă aceasta este iminentă [art. 253 alin. (1) lit. a) C. civ.]	315
2.3.4.2. Încetarea încălcării și interzicerea pentru viitor, dacă aceasta durează încă [art. 253 alin. (1) lit. b) C. civ.].....	316
2.3.4.3. Constatarea caracterului ilicit al faptei săvârșite, dacă tulburarea pe care a produs-o subsistă [art. 253 alin. (1) lit. c) C. civ.]	317
2.3.4.4. Obligarea autorului faptei la îndeplinirea oricăror măsuri socotite necesare de către instanță spre a ajunge la restabilirea dreptului atins [art. 253 alin. (2) C. civ.].....	318
2.3.4.5. Acțiunea în recunoașterea drepturilor [art. 188 alin. (1) teza I din Legea nr. 8/1996].....	319
2.3.4.6. Acțiunea în constatarea încălcării [art. 188 alin. (1) teza I din Legea nr. 8/1996].....	320
2.3.4.7. Acțiunea în despăgubiri.....	320

2.3.5. Măsurile provizorii.....	322
2.3.5.1. Aspecte generale privind măsurile provizorii în materia drepturilor de autor, conexe acestora și <i>sui-generis</i> ale fabricanților bazelor de date.....	322
2.3.5.2. Condițiile generale în care pot fi dispuse măsurile provizorii în materia protecției creației intelectuale din domeniul literar, artistic sau științific.....	324
2.3.5.3. Analiza măsurilor provizorii	328
2.3.5.4. Aspecte procedurale	331
§3. Răspunderea penală.....	331
3.1. Aspecte generale	331
3.2. Infrațiunile prevăzute de art. 193 din Legea nr. 8/1996.....	332
3.2.1. Precizări prealabile.....	332
3.2.2. Mărfurile-pirat.....	333
3.2.3. Scopul comercial.....	335
3.2.4. Infrațiunea prevăzută de art. 193 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 8/1996	336
3.2.5. Infrațiunea prevăzută de art. 193 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 8/1996	337
3.2.6. Infrațiunea prevăzută de art. 193 alin. (2) din Legea nr. 8/1996	337
3.2.7. Infrațiunea prevăzută de art. 193 alin. (4) din Legea nr. 8/1996	337
3.2.8. Infrațiunea prevăzută de art. 193 alin. (5) din Legea nr. 8/1996	338
3.3. Infrațiunea prevăzută de art. 194 din Legea nr. 8/1996.....	338
3.4. Infrațiunea prevăzută de art. 195 din Legea nr. 8/1996.....	338
3.5. Infrațiunea prevăzută de art. 196 din Legea nr. 8/1996.....	338
3.6. Infrațiunea prevăzută de art. 197 din Legea nr. 8/1996.....	339
3.7. Infrațiunea incriminată de art. 198 din Legea nr. 8/1996	339
3.8. Infrațiunea prevăzută de art. 199 din Legea nr. 8/1996.....	339
§4. Răspunderea contravențională.....	340
4.1. Preliminarii.....	340
4.2. Contravenții prevăzute de Legea nr. 8/1996.....	340
4.2.1. Precizări prealabile.....	340
4.2.2. Contravenții prevăzute de art. 190	341
4.2.2.1. Încălcarea prevederilor art. 24 alin. (5) [art. 190 lit. a)].....	341
4.2.2.2. Încălcarea prevederilor art. 89 și 90 [art. 190 lit. b)].....	342
4.2.2.3. Încălcarea prevederilor art. 114 alin. (3) [art. 190 lit. c)].....	342
4.2.2.4. Încălcarea prevederilor art. 149 alin. (4) sau (8) [art. 190 lit. d)].....	343
4.2.2.5. Încălcarea prevederilor art. 160 alin. (5), ale 162 lit. b), e), g), i), k), l), p) și q), ale art. 169 alin. (7), ale art. 170 alin. (2 ¹) și ale art. 172 alin. (1) [art. 190 lit. e)].....	344
4.2.2.6. Fixarea, fără autorizarea sau consimțământul titularului drepturilor recunoscute de Legea nr. 8/1996, a interpretărilor sau a execuțiilor artistice ori a programelor de radiodifuziune sau de televiziune [art. 190 lit. f)].	345

4.2.2.7. Comunicarea publică, fără autorizarea sau consimțământul titularului drepturilor recunoscute de prezenta lege a operelor ori a produselor purtătoare de drepturi conexe [art. 190 lit. g)].	346
4.2.2.8. Încălcarea prevederilor art. 35 ² alin. (2) și, de către utilizatori, a prevederilor art. 162 lit. f) [art. 190 lit. h)].	347
4.2.4. Contravenția prevăzută de art. 191 alin. (1) din Legea nr. 8/1996	347
4.3. Reguli speciale de constatare și sancționare a contravențiilor	348
Secțiunea a 3-a. Reglementări privind aplicarea Legii nr. 8/1996	350
§1. Operele care beneficiază de protecția juridică prevăzută de Legea nr. 8/1996	350
1.1. Operele ai căror autori sunt cetățeni români	350
1.2. Operele a căror autori sunt persoane fizice sau juridice cu domiciliul ori cu sediul în România	351
1.3. Operele de arhitectură construite pe teritoriul României	352
1.4. Interpretările sau execuțiile artiștilor interpreți ori executanți care au loc pe teritoriul României	352
1.5. Interpretările sau execuțiile artiștilor interpreți ori executanți care sunt fixate în înregistrări protejate de Legea nr. 8/1996	353
1.6. Interpretările sau execuțiile artiștilor interpreți ori executanți care nu au fost fixate în înregistrări, dar sunt transmise prin emisiuni de radiodifuziune sau de televiziune protejate de Legea nr. 8/1996	353
1.7. Înregistrările sonore sau audiovizuale ai căror producători sunt persoane fizice sau juridice cu domiciliul ori cu sediul în România	353
1.8. Înregistrările sonore sau audiovizuale a căror primă fixare pe un suport material a avut loc pentru prima dată în România	354
1.9. Programele de radiodifuziune și de televiziune	354
§2. Aplicarea Legii nr. 8/1996 persoanelor fizice sau juridice străine	354
§3. Concursul temporal de legi	356

PARTEA A II-A

CREAȚIILE TEHNICE ȘI SEMNELE DISTINCTIVE.....357

CAPITOLUL I

INVENȚIA	359
Secțiunea 1. Noțiuni generale despre invenție și brevetul de invenție	359
§1. Reglementarea juridică a brevetelor de invenție	359
§2. Precizări terminologice	360
Secțiunea a 2-a. Obiectul și subiectul protecției juridice	361
§1. Brevetul de invenție	361
§2. Inventatorul	362
§3. Dreptul la acordarea brevetului de invenție	364
3.1. Inventatorul independent	364
3.2. Alte persoane fizice titulare ale brevetului de invenție	364
Secțiunea a 3-a. Noțiunea invenției	364
§1. Precizări prealabile	364
§2. Clasificarea invențiilor după obiect	365

§3. Clasificarea invențiilor după cum sunt sau nu brevetabile	366
3.1. Invenția brevetabilă	366
3.1.1. Noțiune	366
3.1.2. Noutatea	367
3.1.3. Activitatea inventivă	369
3.1.4. Susceptibilitatea de aplicare industrială	370
3.2. Elemente științifice sau creații intelectuale care nu sunt considerate invenții.....	373
3.2.1. Precizări prealabile	373
3.2.2. Elemente științifice care nu sunt considerate invenții	374
3.2.3. Creații intelectuale care nu sunt considerate invenții	375
3.3. Creații tehnice pentru care nu se acordă brevet de invenție	376
3.3.1. Preliminarii.....	376
3.3.2. Invențiile a căror exploatare comercială este contrară ordinii publice sau bunelor moravuri, inclusiv cele dăunătoare sănătății și vieții persoanelor, animalelor și plantelor, și care sunt de natură să aducă atingeri grave mediului, cu condiția ca această excludere să nu depindă numai de faptul că exploatarea este interzisă printr-o dispoziție legală [art. 8 alin. (1) lit. a)].....	377
3.3.3. Soiurile de plante și rasele de animale, precum și procedeele esențial biologice pentru obținerea plantelor și animalelor [art. 8 alin. (1) lit. b) teza I].	382
3.3.4. Invențiile având ca obiect corpul uman în diferite stadii ale formării și dezvoltării sale și simpla descoperire a unuia dintre elementele sale, inclusiv secvența sau secvența parțială a unei gene [art. 8 alin. (1) lit. c)].....	384
3.3.5. Metodele de tratament al corpului uman sau animal, prin chirurgie ori prin terapie, și metodele de diagnosticare practicate asupra corpului uman sau animal [art. 8 alin. (1) lit. d)].....	384
§4. Clasificarea invențiilor în raport cu prioritatea recunoscută	385
§5. Clasificarea invențiilor în raport cu posibilitatea divizării lor.....	385
§6. Clasificarea invențiilor în funcție de posibilitatea inventatorului de a renunța sau nu la ele	385
§7. Clasificarea invențiilor în raport cu locul unde sunt brevetate	385
§8. Clasificarea invențiilor în funcție de posibilitatea acordării sau nu a unei licențe obligatorii.....	386
Secțiunea a 4-a. Procedura de brevetare	386
§1. Cererea de brevet.....	386
1.1. Aspecte generale	386
1.2. Descrierea invenției	387
1.2.1. Precizări prealabile.....	387
1.2.2. Revendicările.....	388
1.2.3. Desenele	389
1.2.4. Rezumatul	389
1.2.5. Alte elemente.....	389

§2. Constituirea depozitului național reglementar și invocarea unei priorități recunoscute.....	390
§3. Examinarea cererii de brevet.....	391
3.1. Examinarea preliminară	391
3.2. Publicarea cererii.....	392
3.3. Raportul de documentare.....	392
3.3.1. Aspecte generale	392
3.3.2. Examinarea de fond.....	393
3.3.3. Dezvăluirea invenției.....	393
3.3.4. Unitatea invenției	393
3.3.5. Notificările OSIM	394
§4. Hotărârea privind cererea de brevet de invenție.....	394
§5. Contestația împotriva hotărârilor comisiei de examinare, revocarea și anularea brevetului de invenție.....	396
5.1. Contestația împotriva hotărârilor comisiei de examinare.....	396
5.1.1. Precizări privind comisia de examinare	396
5.1.2. Hotărârile comisiei de examinare susceptibile de a face obiectul contestației, motivele și termenul de promovare.....	397
5.1.3. Titularul și conținutul contestației	399
5.1.4. Aspecte procedurale privind soluționarea contestației	399
5.2. Revocarea brevetului de invenție	402
5.2.1. Preliminarii.....	402
5.2.2. Motivele de revocare a brevetului de invenție	404
5.2.3. Titularul, conținutul și termenul de promovare a cererii de revocare a brevetului de invenție	406
5.2.4. Aspecte procedurale privind soluționarea cererii de revocare a brevetului de invenție	407
5.3. Anularea brevetului de invenție	407
5.3.1. Preliminarii.....	407
5.3.2. Motivele de anulare a brevetului de invenție	408
5.3.3. Titularul, conținutul și termenul de promovare a cererii de anulare a brevetului de invenție	409
5.3.4. Aspecte procedurale privind judecarea cererii de anulare a brevetului de invenție	410
§6. Decăderea din drepturi a titularului brevetului de invenție	410
§7. Repunerea în termen.....	411
§8. Brevetarea în străinătate a invențiilor create de persoane fizice române pe teritoriul României	411
Secțiunea a 5-a. Drepturile ce decurg din realizarea unei invenții	412
§1. Precizări prealabile	412
§2. Drepturile morale	412
2.1. Dreptul la recunoașterea calității de inventator	412
2.2. Dreptul de a aduce invenția la cunoștință publică	413
2.3. Dreptul la nume	413
2.4. Dreptul la recunoașterea priorității științifice.....	413
§3. Drepturile patrimoniale	414

3.1. Precizări prealabile.....	414
3.2. Dreptul exclusiv de exploatare a invenției	414
3.3. Dreptul la despăgubiri	415
Secțiunea a 6-a. Transmiterea drepturilor ce decurg din realizarea unei invenții.....	415
§1. Precizări prealabile	415
§2. Licența judiciară sau obligatorie	415
Secțiunea a 7-a. Durata protecției juridice a brevetului de invenție	417
Secțiunea a 8-a. Apărarea drepturilor care decurg din realizarea unei invenții.....	417
§1. Apărarea drepturilor prin mijloace de drept civil	417
§2. Apărarea drepturilor prin mijloace de drept penal.....	418
2.1. Aspecte generale	418
2.2. Infrațiunea de însușire a calității de autor al invenției	418
2.3. Infrațiunea de contrafacere	418
2.4. Infrațiunea de divulgare.....	419
Secțiunea a 9-a. Invențiile de serviciu	419
§1. Preliminarii	419
§2. Condițiile extrinseci ale invențiilor de serviciu.....	420
2.1. Precizări prealabile	420
2.2. Prima condiție	421
2.3. A doua condiție	423
2.4. Competența de a încadra invenția în categoria invențiilor de serviciu.....	425
§3. Drepturile asupra invențiilor de serviciu	427
§4. Drepturile inventatorului salariat.....	429
4.1. Preliminarii	429
4.2. Dreptul la remunerație.....	429
4.3. Dreptul la o cotă procentuală din venitul realizat de angajator	429
4.4. Dreptul la exploatarea invenției	430

CAPITOLUL II

PROTECȚIA JURIDICĂ A DESENELOR SAU MODELELOR	431
Secțiunea 1. Noțiuni generale despre desene sau modele.....	431
§1. Reglementarea juridică a desenelor sau modelelor	431
§2. Definiția desenului sau modelului	432
§3. Natura juridică a desenelor sau modelelor	433
Secțiunea a 2-a. Obiectul protecției juridice.....	434
§1. Precizări prealabile	434
§2. Condiția noutății	435
§3. Condiția caracterului individual	436
§4. Desenul sau modelul să nu fie determinat exclusiv de o funcție tehnică	438
Secțiunea a 3-a. Titularul drepturilor asupra desenului sau modelului	439
§1. Creatorul desenului sau modelului	439
§2. Titularul certificatului de înregistrare a desenului sau modelului	439
2.1. Aspecte generale	439
2.2. Dreptul autorului desenului sau modelului la eliberarea certificatului de înregistrare	439
2.3. Succesorul autorului	440

2.4. Angajatorul.....	440
Secțiunea a 4-a. Cererea de înregistrare a desenului sau modelului și eliberarea titlului de protecție.....	441
§1. Cererea de înregistrare a desenului și modelului.....	441
§2. Prioritatea depozitului reglementar	442
§3. Examinarea cererilor de înregistrare a desenului sau modelului și eliberarea certificatului de înregistrare	444
3.1. Precizări prealabile.....	444
3.2. Examinarea preliminară	444
3.3. Opoziții la înregistrarea desenului sau modelului	445
3.4. Examinarea de fond a cererilor de înregistrare.....	446
3.5. Contestarea hotărârilor de înregistrare a desenelor sau modelelor.....	447
3.6. Eliberarea certificatului de înregistrare a desenului sau modelului.....	447
Secțiunea a 5-a. Drepturile ce se nasc din realizarea unui desen sau model	447
§1. Drepturile morale	447
§2. Drepturile patrimoniale	448
2.1. Precizări prealabile.....	448
2.2. Limitele exercitării drepturilor patrimoniale.....	448
2.3. Utilizarea drepturilor patrimoniale fără consimțământul titularului certificatului de înregistrare.....	449
Secțiunea a 6-a. Transmiterea drepturilor asupra desenelor sau modelelor	450
§1. Precizări prealabile.....	450
§2. Transmiterea prin cesiune.....	450
§3. Transmiterea prin licență.....	450
§4. Transmiterea succesorală.....	451
Secțiunea a 7-a. Apărarea juridică a drepturilor asupra desenelor sau modelelor.....	451
§1. Competența de soluționare a litigiilor	451
§2. Răspunderea penală.....	452
§3. Răspunderea contravențională.....	453

CAPITOLUL III

PROTECȚIA JURIDICĂ A MĂRCILOR ȘI A INDICAȚIILOR GEOGRAFICE	454
Secțiunea 1. Noțiuni generale despre mărci	454
§1. Sediul materiei.....	454
§2. Definiția mărcii și clasificarea mărcilor	455
Secțiunea a 2-a. Condițiile de fond pentru protecția juridică a mărcilor	459
§1. Precizări prealabile.....	459
§2. Semnul să fie susceptibil de reprezentare grafică.....	459
§3. Semnul să fie distinctiv	459
§4. Motive de refuz pentru înregistrarea mărcii	461
4.1. Precizări prealabile.....	461
4.2. Motivele absolute	461
4.2.1. Semnele nu pot constitui marcă în sensul art. 2 [art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 84/1998, respectiv art. 3 alin. (1) lit. a) din Directivă].....	461

4.2.2. Mărcile care sunt lipsite de caracter distinctiv [art. 5 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 84/1998, respectiv de art. 3 alin. (1) lit. b) din Directivă].....	462
4.2.3. Mărcile care sunt compuse exclusiv din semne sau din indicații devenite uzuale în limbajul curent sau în practicile loiale și constante [art. 5 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 84/1998, respectiv art. 3 alin. (1) lit. d) din Directivă].....	462
4.2.4. Mărcile care sunt compuse exclusiv din semne sau din indicații, putând servi în comerț pentru a desemna felul, calitatea, cantitatea, destinația, valoarea, proveniența geografică sau data fabricării produsului ori prestării serviciului sau alte caracteristici ale acestora [art. 5 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 84/1998, respectiv art. 3 alin. (1) lit. c) din Directivă].....	463
4.2.5. Mărcile constituite exclusiv din forma produsului sau din altă caracteristică, care este impusă de natura produsului sau este necesară obținerii unui rezultat tehnic sau care dă o valoare substanțială produsului [art. 5 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 84/1998, respectiv art. 3 alin. (1) lit. e) din Directivă].....	463
4.2.6. Mărcile care sunt de natură să inducă publicul în eroare cu privire la proveniența geografică, calitatea sau natura produsului ori a serviciului [art. 5 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 84/1998, respectiv art. 3 alin. (1) lit. g) din Directivă].....	463
4.2.7. Mărcile care sunt excluse de la înregistrare potrivit prevederilor legislației Uniunii Europene, ale legislației naționale sau ale acordurilor internaționale la care Uniunea Europeană sau România este parte, care prevăd protecția denumirilor de origine și a indicațiilor geografice [art. 5 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 84/1998].....	463
4.2.8. Mărcile care sunt excluse de la înregistrare potrivit prevederilor legislației Uniunii Europene sau ale acordurilor internaționale la care Uniunea Europeană este parte, care prevăd protecția mențiunilor tradiționale pentru vinuri [art. 5 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 84/1998], respectiv protecția specialităților tradiționale garantate [art. 5 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 84/1998].	464
4.2.9. Mărcile care sunt compuse din sau reproduc în elementele lor esențiale o denumire anterioară a unui soi de plante, înregistrată în conformitate cu legislația Uniunii Europene sau cu legislația națională ori cu acordurile internaționale la care Uniunea Europeană sau România este parte, care conferă protecție drepturilor de proprietate asupra unui soi de plante și care se referă la soiuri de plante din aceeași specie sau din specii înrudite îndeaproape [art. 5 alin. (1) lit. j) din Legea nr. 84/1998].	464
4.2.10. Mărcile care conțin, fără consimțământul titularului, imaginea sau numele patronimic al unei persoane care se bucură de renume în România [art. 5 alin. (1) lit. k) din Legea nr. 84/1998].	464

4.2.11. Mărcile care conțin semne cu înaltă valoare simbolică, în special un simbol religios [art. 5 alin. (1) lit. l) din Legea nr. 84/1998, respectiv art. 3 alin. (2) lit. b) din Directivă].....	465
4.2.12. Mărcile care sunt contrare ordinii publice sau bunelor moravuri [art. 5 alin. (1) lit. m) din Legea nr. 84/1998, respectiv art. 3 alin. (1) lit. g) din Directivă].....	465
4.2.13. Mărcile care cuprind, fără autorizația organelor competente, reproduceri sau imitații de steme, drapele, embleme de stat, însemne, sigilii oficiale de control și garanție, blazoane, aparținând țărilor Uniunii și care intră sub incidența art. 6 ter. din Convenția de la Paris [art. 5 alin. (1) lit. n) din Legea nr. 84/1998]	465
4.2.14. Mărcile care cuprind, fără autorizația organelor competente, reproduceri sau imitații de steme, drapele, alte embleme, sigle, inițiale sau denumiri care intră sub incidența art. 6 ter. din Convenția de la Paris și care aparțin organizațiilor internaționale interguvernamentale din care fac parte una sau mai multe țări ale Uniunii [art. 5 alin. (1) lit. o) din Legea nr. 84/1998].....	466
4.2.15. Mărcile care conțin, fără autorizația organelor competente, ecusoane, embleme, blazoane, semne heraldice, altele decât cele avute în vedere de art. 6 ter. din Convenția de la Paris [art. 5 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 84/1998, respectiv art. 3 alin. (2) lit. c) din Directivă].....	466
4.2.16. Excepții	466
4.3. Motivele relative	467
Secțiunea a 3-a. Subiectul dreptului la marcă.....	469
§1. Precizări prelabile	469
§2. Subiectul dreptului la marca colectivă	470
§3. Subiectul dreptului la marca de certificare	470
Secțiunea a 4-a. Înregistrarea mărcilor	471
§1. Precizări prelabile	471
§2. Cererea de înregistrare a mărcii.....	471
§3. Procedura de înregistrare a mărcii	473
3.1. Depozitul național reglementar	473
3.2. Examinarea formală sau preliminară.....	473
3.3. Examinarea de fond.....	474
3.4. Înregistrarea și publicarea mărcii	474
3.5. Opozițiile la înregistrarea mărcii	475
3.6. Certificatul de înregistrare a mărcii	476
§4. Contestățiile împotriva deciziilor OSIM	476
§5. Retragera sau modificarea cererii de înregistrare a mărcii	477
§6. Termenul de valabilitate a certificatului de înregistrare a mărcii	477
Secțiunea a 5-a. Drepturile conferite de marcă.....	478
§1. Precizări prelabile	478
§2. Dreptul exclusiv de a folosi marca	478
§3. Limitări ale dreptului exclusiv de folosire a marca	479
§4. Transmiterea drepturilor asupra mărcii	479
4.1. Aspecte generale	479

4.2. Transmiterea prin cesiune	480
4.3. Transmiterea prin licență.....	481
§5. Stingerea drepturilor asupra mărcilor.....	482
5.1. Precizări prelabile.....	482
5.2. Caducitatea mărcii.....	482
5.3. Renunțarea la marcă.....	482
5.4. Decăderea din drepturile conferite de marcă.....	483
5.5. Anularea deciziei OSIM de înregistrare a mărcii.....	484
5.5.1. Observații terminologice.....	484
5.5.2. Aspecte comune privind nulitatea hotărârii OSIM de înregistrare a mărcii.....	485
5.5.2.1. Cauzele de nulitate a deciziei OSIM de înregistrare a mărcii.....	485
5.5.2.2. Aspecte procedurale privind acțiunea în nulitatea deciziei OSIM de înregistrare a mărcii.....	486
5.5.2.3. Efectele anulării deciziei OSIM de înregistrare a mărcii.....	489
5.5.3. Anularea hotărârii OSIM de înregistrare a mărcii colective.....	489
5.5.4. Anularea hotărârii OSIM de înregistrare a mărcii de certificare.....	490
Secțiunea a 6-a. Indicațiile geografice.....	491
§1. Precizări prelabile.....	491
1.1. Sediul materiei.....	491
1.2. Semnificația expresiei „indicație geografică”.....	492
1.2.1. Preliminarii.....	492
1.2.2. Semnificația „indicației geografice” conform art. 3 lit. g) din Legea nr. 84/1998.....	493
1.2.3. Semnificația „indicației geografice” conform art. 22 par. 1 din Acordul TRIPS.....	494
1.2.4. Semnificația indicației geografice conform art. 5 alin. (2) din Regulamentul (CE) nr. 1151/2012.....	495
1.3. Natura juridică a indicațiilor geografice.....	496
1.4. Indicațiile locului de origine și denumirile de origine.....	498
1.4.1. Preliminarii.....	498
1.4.2. Indicația locului de origine și indicația geografică.....	499
1.4.3. Denumirea de origine și indicația geografică.....	499
§2. Indicații geografice susceptibile de înregistrare.....	500
§3. Cererea de înregistrare a indicației geografice.....	501
§4. Procedura de înregistrare a indicației geografice.....	502
§5. Protecția juridică a drepturilor născute dintr-o indicație geografică înregistrată.....	502
Secțiunea a 7-a. Apărarea drepturilor asupra mărcilor și indicațiilor geografice.....	503
§1. Măsuri de drept civil.....	503
§2. Infrațiuni la regimul juridic al mărcilor și indicațiilor geografice.....	503
 CAPITOLUL IV	
TOPOGRAFIILE PRODUSELOR SEMICONDUCTOARE.....	506
Secțiunea 1. Precizări terminologice.....	506

§1. Preliminarii.....	506
§2. Probus semiconductor	507
§3. Topografia unui produs semiconductor.....	509
§4. Exploatare comercială	510
Secțiunea a 2-a. Originalitatea topografiilor produselor semiconductoare.....	512
Secțiunea a 3-a. Titularii drepturilor asupra topografiilor produselor semiconductoare	513
§1. Precizări prealabile	513
§2. Creatorul independent	514
§3. Creatorul salariat	516
§4. Titularii certificatului de înregistrare.....	516
Secțiunea a 4-a. Înregistrarea topografiilor produselor semiconductoare	517
§1. Precizări prealabile	517
§2. Depozitul cererii de înregistrare	518
§3. Examinarea cererilor de înregistrare	521
§4. Hotărârea privind cererea de înregistrare	522
Secțiunea a 5-a. Drepturile asupra topografiilor produselor semiconductoare.....	523
§1. Precizări prealabile	523
§2. Drepturile morale	524
§3. Drepturile patrimoniale	525
§4. Nașterea și stingerea dreptului la protecție.....	526
§5. Transmiterea drepturilor.....	527
5.1. Transmiterea prin cesiune sau prin succesiune	527
5.2. Transmiterea prin licență.....	528
Secțiunea a 6-a. Apărarea drepturilor.....	530
§1. Precizări prealabile	530
§2. Răspunderea penală.....	530
§3. Răspunderea civilă	531
§4. Reguli de procedură.....	531

CAPITOLUL I

NOȚIUNI GENERALE DESPRE DREPTUL DE AUTOR

Secțiunea 1

Aspecte generale referitoare la protecția juridică a creației intelectuale în România¹

§1. Precizări terminologice

1.1. Preliminarii

În sistemul de drept român, creațiile intelectuale sunt protejate juridic indiferent de domeniul în care sunt realizate² (literar, artistic, științific, tehnic etc.). Fac obiect de ocrotire prin norme de drept, spre exemplu, operele, creațiile conexe acestora, bazele de date³, invențiile⁴, desenele, modelele⁵, mărcile, indicațiile geografice⁶ și topografiile produselor semiconductoare⁷.

Operele⁸ sunt creații intelectuale în domeniul literar, artistic sau științific⁹, iar invențiile¹⁰ în orice domeniu al tehnologiei¹¹. În schimb, desenele și modelele¹² sunt creații

¹ În același sens, a se vedea și T. Bodoașcă, *Considerații asupra drepturilor rezultate din creația intelectuală în reglementarea noului Cod civil (Legea nr. 287/2009)*, în *Dreptul*, nr. 6/2012, p. 25 și urm.

² Potrivit art. 30 alin. (1) din Constituție, „libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile” (s.n.).

³ A se vedea art. 1 și urm. din Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe (publicată în M. Of. nr. 60 din 26 martie 1996 și, apoi, republicată în nr. 489 din 14 iunie 2018). În cadrul acestei părți a lucrării, referirile la texte din Legea nr. 8/1996 se vor face, de regulă, fără indicarea actului normativ.

⁴ A se vedea art. 1 și urm. din Legea nr. 64/1991 privind brevetul de invenție (publicată în M. Of. nr. 212 din 21 octombrie 1991 și republicată în nr. 541 din 8 august 2007, nr. 613 din 19 august 2014 și nr. 600 din 27 iunie 2024).

⁵ A se vedea art. 1 și urm. din Legea nr. 129/1992 privind protecția desenelor și modelelor (publicată în M. Of. nr. 1 din 8 ianuarie 1993 și republicată în nr. 876 din 20 decembrie 2007, nr. 242 din 4 aprilie 2014 și nr. 428 din 9 mai 2024).

⁶ A se vedea art. 1 și urm. din Legea nr. 84/1998 privind mărcile și indicațiile geografice (publicată în M. Of. nr. 161 din 23 aprilie 1998 și republicată în nr. 337 din 8 mai 2014 și nr. 856 din 18 septembrie 2020, fiind ulterior modificată și completată).

⁷ A se vedea art. 1 și urm. din Legea nr. 16/1995 privind protecția topografiilor produselor semiconductoare (publicată în M. Of. nr. 45 din 9 martie 1995 și republicată în nr. 824 din 6 octombrie 2006 și nr. 211 din 25 martie 2014, fiind ulterior modificată și completată).

⁸ Pentru o definiție a operei, a se vedea T. Bodoașcă, *Discuții privind conceptul de operă (de creație intelectuală) și condițiile de fond pentru protecția ei juridică*, în *Dreptul* nr. 5/2016, p. 97 și urm.

⁹ A se vedea art. 7 și urm. din Legea nr. 8/1996.

intelectuale cu rol estetic, de înfrumusețare, pentru aspectul exterior nou al produselor¹³. Mărcile¹⁴ și indicațiile geografice sunt diverse semne¹⁵, respectiv denumiri geografice¹⁶ la care recur, pe calea unui proces intelectual de imaginație și selecție, titularii certificatelor de înregistrare, persoane fizice sau juridice, pentru a deosebi produsele sau serviciile lor de ale altor persoane. Topografiile produselor semiconductoare sunt „o serie de imagini legate între ele, indiferent de modalitatea în care acestea sunt fixate sau codate, reprezentând configurația tridimensională a straturilor care compun un produs semiconductor, în care fiecare imagine reproduce desenul sau o parte din desenul unei suprafețe a produsului semiconductor, în orice stadiu al fabricației sale”¹⁷.

Creațiile intelectuale determină nașterea unor drepturi morale sau patrimoniale, reglementate, de regulă, prin norme juridice speciale, derogatorii de la dreptul comun. Spre exemplu, realizarea unei opere conferă autorului sau altor persoane, potrivit art. 10 din Legea nr. 8/1996, următoarele drepturi morale: de a decide dacă, în ce mod și când va fi adusă opera la cunoștință publică [lit. a)]; de a pretinde recunoașterea calității de autor al operei [lit. b)]; de a decide sub ce nume este adusă opera la cunoștință publică [lit. c)]; de a pretinde respectarea integrității operei și de a se opune oricărei modificări, precum și oricărei atingeri aduse operei [lit. d)]; de a retracta opera [lit. e)]. Aceste persoane beneficiază și de dreptul patrimonial de a utiliza opera (art. 12 și urm.), precum și de dreptul de suită (art. 24). De asemenea, Legea nr. 8/1996 reglementează unele drepturi morale și patrimoniale conexe drepturilor de autor (art. 92 și urm.), precum și drepturile patrimoniale *sui-generis* ale fabricanților bazelor de date (art. 140 și urm.). Realizarea unei invenții conferă persoanei sau persoanelor fizice care au creat-o ori altor persoane fizice sau juridice, în temeiul Legii nr. 64/1991, dreptul la eliberarea brevetului de invenție și posibilitatea de a beneficia de dreptul moral de a decide divulgarea invenției (art. 38), precum și de dreptul patrimonial exclusiv de exploatare a invenției pe întreaga durată de valabilitate a brevetului de invenție (art. 31 și urm.). Realizatorul invenției, indiferent că este sau nu titularul brevetului de invenție, are dreptul moral de a i se menționa numele, prenumele și calitatea în cuprinsul brevetului (art. 34). Înregistrarea unui desen sau model conferă titularului certificatului de înregistrare, potrivit Legii nr. 129/1992, dreptul moral de a fi menționat pe produsele sale litera „D” (majusculă), înscrisă într-un cerc, însoțită de numele acestuia sau de numărul certificatului de înregistrare (art. 37) și dreptul patrimonial exclusiv de utilizare a desenului sau modelului înregistrat (art. 30 și urm.). Înregistrarea unei mărci

¹⁰ Pentru o definiție a invenției, a se vedea T. Bodoașcă, A. Drăghici, *Opinii privind noțiunea invenției și condițiile de fond pentru brevetabilitatea acesteia*, în *Dreptul* nr. 6/2015, p. 90 și urm.

¹¹ A se vedea art. 1, art. 6 și urm. din Legea nr. 64/1991.

¹² Pentru o definiție a desenelor și modelelor, a se vedea T. Bodoașcă, *Discuții privind noțiunea, natura și condițiile de fond pentru protecția juridică a desenelor și modelelor în cuprinsul legislației române în materie*, în *Dreptul* nr. 3/2015, p. 90 și urm.

¹³ A se vedea art. 2 lit. d) și urm. din Legea nr. 129/1992.

¹⁴ Pentru o definiție a mărcii, a se vedea T. Bodoașcă, L.-I. Tarnu, *Contribuții la studiul reglementărilor legale privind noțiunea, condițiile de fond și motivele de refuz sau de nulitate a înregistrării mărcii*, în *Dreptul*, nr. 1/2016, p. 114 și urm.

¹⁵ A se vedea art. 2 din Legea nr. 84/1998.

¹⁶ A se vedea art. 3 lit. g) din Legea nr. 84/1998.

¹⁷ A se vedea T. Bodoașcă, *Aspecte privind regimul juridic al topografiilor produselor semiconductoare*, în *RRDPI* nr. 1/2013; T. Bodoașcă, L.-I. Tarnu, *Dreptul proprietății intelectuale*, ed. a III-a, revizuită și adăugită, *Ed. Universul Juridic*, București, p. 367.